

Zrušení jazykových nařízení pro Čechy a Moravu.

(Z Národních listů ze dne 18. května.)

Celým uvědomělým národem našim chvěje dnes opět nevýslovně hořký pocit zklamání. Právě s důrazem: opět — neboť pohřbu tolikrát nebyl snad v nové době žádný druhý národ ve své důvěře a ve svých nadějích zklamán jako národ český vídenskými vládami od roku 1848 počítaje.

Kdybychom chtěli vypsat zvrubně všechny ty kormutlivé katastrofy politické, které od času Havlíčkových vždy opět srážely naši spravedlivou věc se samého téměř vrcholku vítězství jejího do propasti zmaru, museli bychom napsati nikoliv novinářský článek, alebrž objemnou historii, již by slušel jediný případný název: "Věrolomství."

Jest štěstím pro Rakousko, ale snad neštětím pro národ náš, že historie ta nebyla dosud perem tacitovským u nás napsána. Nebylo zajisté druhé knihy, která by účinněji zatvrzovala srdce české proti všem lahodným slovům, proti všem slavným slibům a nejslavnějším zárukám vídenských vlád nad takovouto historií našich věčných zkušeností s tou vrtkavou, nespolehlivou politikou vídenskou, která, ať užijeme známého slova ministra Felixa Schwarzenberga, "vzbudí světový úžas svým nevědekem" a svým rušením daného slova a slibu.

Vzpomeňme jen na př. činu Beustova proti nám v listopadu r. 1871: když přes noc roztrhány a v nic obráceny nejzávažnější státoprávní úmluvy s národem našim, když náhle jako ranou blešbu rozbito celé to gměšitné, pod auspiciemi koruny vedené vyrovnávací dílo Hohenwartovo z ohledu na klík a dusot Německa a národ náš procitl ze svých nadějí krásných náhle ve starých poutech — výmínečného stavu německé hegemonie a centralistické reakce. A zapamatuj si každý Čech a vy ženy české, kteréž jste v těchto dnech položily základ ku vlastenecké organizaci své, vstupte dětem svým v paměť, co poznamenal též úhlavní škudce náš, též německý cizák Bedřich Beust ve svých "Vzpomínkách" o tehdejších počnání si našeho národa. Napsal doslova: "Že v tu chvíli, kdy českému lvu mohla býti vyrvána kofist jeho, kterou již v tlamě držel, aniž by se proto v Čechách i jen lštěk pohnul, to ublížilo Čechům na rozhodujících místech nejvíce."

Nuže, dnes obohacena jest tato historie kormutlivých a přeosudných zklamání nadějí lidu českého událostí novou: náhlým — bezohledným a téměř úplným zrušením a odvoláním ministerského nařízení o jazykové rovnoprávnosti v c. k. úřadech a soudech, vydaného dne 5. dubna pro Čechy, dne 22. dubna pro Moravu. Obě ta souhlasná nařízení, vydaná pěti ministerstvy (vnitra, spravedlnosti, financí, obchodu, orby) pro podřízené jim úřady, prohlášena v zemských zákonnících a nabyla tedy řádné zákonné platnosti v zemích našich. Obě ta souhlasná nařízení vydána byla po dlouhých zápasech sedmi našich poslancův o každou písmenu, za tím výslovným účelem, aby nejen ve styku se stranami, alebrž i ve vnitřní správě c. k. úřadův v Čechách a na Moravě jazyk náš byl až na některá omezení na roveň postaven jazyku německému jako rovnoplatný a rovnocenný jazyk vnitřní, jazyk služební.

Vysvítá to zřejmě i z výslovného znění oněch nařízení samých. V článku jejich prvním stanoví se rovnoprávnost ve styku se stranami. Právě se tu: Soudní úřady a státní návladnictva, jakož i úřady podřízené ministerstvům vnitra, financí, obchodu a orby v českém

království jsou povinny vydávati stranám vyřízení a rozhodnutí o jejich ústním nebo písemném pořízení v onom z obou zemských jazyků, ve kterém dotyčné podání bylo učiněno.

V článku 7. pak, o němž bylo našim důvěrníkům věsti nejrušší zápas s ministerskou byrokracií, stanoví se ve třech odstavcích rovnoprávnost ve vnitřní službě úřední takto:

Odstavec jeho první předpisuje: "§ 7. Úřady, v § 1. označené, užívají ve všem úředním jednání, konaném k cíli vyřízení anebo rozhodnutí, onoho jazyka, ve kterém strany svoji věc ústně sdělily nebo podaly."

Avšak odstavec jeho druhý poroučí nad to doslovně:

"Při úředních jednáních, jež nedějí se na zakročení strany, má se dle povahy předmětu užití buď obou zemských jazyků neb jednoho zemského jazyka."

Vláda chtěla původně, aby odstavec ten zněl takto: "Při úředních jednáních, jež nedějí se na zakročení strany, avšak týkají se záležitosti, jejíž vyřízení předpokládá, byť i nepřímě, že o něm strana bude vyrozuměna, má se dle povahy předmětu užití buď obou zemských neb jednoho zemského jazyka." Avšak našinci se tomuto ministerskému návrhu co nejrozhodněji opírali a tak dlouho v houževnatém odporu vydrželi, až schválně svolaná ministerská rada od tohoto doplnku svého upustila a na hořejší text, zavádějící rovnoprávnost jazykovou i při úředním jednání, jež nedějí se na žádné zakročení stran, přistoupila. Tím byl přece jazyk náš zřejmě uznán za rovně oprávněný ve vlastním vnitřním jednání c. k. úřadův a soudů, bez ohledu na strany, a potvrzeno to na výslovné dotazy našich poslanců všemi zúčastněnými ministry nepokrytě.

Našinci tázali se na příklad, mohou-li úředníci žádati za dovolenou po česku a bude-li žádosti jejich po česku vyhověno. "Mohou a bude!" zněla odpověď. Mohou-li političtí komisaři o volbách českých podávati zprávy místodržitelství po česku. "Rozhodně!" zněla odpověď a tak to šlo dále. Co nejslavněji pak zajištěno poslancům našim, že prováděcími nařízeními bude loyálně dodrženo vše, co slíbeno.

A zatím nastojte: dva dni po vydání jazykového nařízení pro Moravu, 27. dubna, již vydá ministr spravedlnosti pod čís. 124. c. k. českému i moravskému vrchnímu soudu, jakož i státním zástupitelstům instrukci čili "výklad", ve kterém píše: "Naproti tomu neplatí předpisy výše zmíněného nařízení pro záležitosti vnitřní služby, které se netýkají věcí stran (zejména záležitosti prezidiální), dále pro službu ve spisovně a pro správní pomocnou službu účetní. Co se nejprve uvedené služby týče, sluší zejména na to poukázati, že úředníci, zřízcenci a slušové, pokud jsou ve služebním svazku úřadů, nepokládají se ve svých osobních stycích ke služebním úřadům za strany ve smyslu řečeného nařízení a že tudíž stran úředních jednání ve věcech osobních a disciplinárních mají zůstati v platnosti posavadní předpisy. Pro přísné úřední korespondence úřadů mezi sebou zůstane tudíž při posavadním zvyku. To se vztahuje především na zprávy o datech statistických, dále na všechny jednací vykazy s veškerými k nim patřícími záznamy a seznamy, dotazníky stran prohlídek soudů a na všechny toho se týkající zprávy, jimiž se tyto předkládají, konečně na zprávy, dobrá zdání a vysvětlení, jež si vyšší úřad vyžaduje. Všechny záznamy, které se vedou od soudů a od státních návladnictví toliko pro úřední potřebu, buďtež nadále výhradně

vedeny způsobem posud obvyklým."

Co jest to? Nic více a nic méně než zcela libovolné zrušení smlouveného a zákonnou platnost nabývšho nařízení jazykového pěti ministerstev ze dne 5. a 22. dubna a nic více a nic méně než sanglantní zrušení daného slova, než roztržení smlouvy jedva těžce ujednané a zpečetěné.

Aneb se mylíme? Vizme! Jazyková ona nařízení ze dne 5. a 22. dubna stanoví přece sama výslovně výminky, kdy má zůstati při dosavadních předpisech. Ale ty výminky jsou pouze tyto:

"Pokud se týče styků s úřady mimo zemi a s úřady centrálními (§ 7 odstavec 3), pak při poštách a telegrafech a konečně při c. k. finančních a pokladních úřadech, pokud mají podávati výkazy centrálním orgánům; konečně v dopisování s vojenskými úřady."

Tu jedině má zůstati při úřední němčině, jinde ne. To jest zřejmý — nezvratný smysl nařízení jazykových ze dne 5. a 22. dubna — a proto jest prováděcí instrukce ministra Gleispacha ze dne 27. dubna holým jeho rušením a libovolným odeskamotováním. — To se opovážili státníci vídenskí učiniti na novo národu našemu ze strachu před rámušem olověných podešvů Schoenerových, Wolfových a Irových!

Opět kus výmluvné historie rakouské. Ale poslanci národa našeho k ní bohda dají odpověď. Letos není r. 1871. Letos je našich 60 na radě říšské a bez nich a proti nim není žádné většiny parlamentní a žádného vyrovnání s Uhry. Doufáme pevně, že dle toho naši poslanci se zachovají, jak od nich všechen rozhořčený národ dnes žádá a očekává. Kostky jsou vrženy: buď poctivě provedená vnitřní úřední řeč česká, anebo rozhodná opposice česká na celé čáře.

Lék proti záduše a letní zimnici. — Zdarma.

S radostí oznamujeme svým čtenářům, že jisté vyléčení záduchy a letní zimnice nalezeno v Kola Plant, novém to botanickém objevu na Congo řece, v západní Africe. Mnoho trpících sděluje, že užíváním tohoto léku docílili nejzazračnějšího vyléčení. Mezi jinými jest pan Alfred C. Lewis, redaktor *Farmer's Magazine* a Rev. J. L. Combs, z Martinsburg, West Va., kteří úplně byli lékem Kola Plant vyléčení z neduhů třicet letého trvání. Pan Lewis nemohl v noci během období letní zimnice ulehnutí z obavy před udušením a pan Combs trpěl po dlouhou dobu záduchou. Hon. G. Clute z Greeley, Iowa, píše, že po osmnáct let musel spáti opřen jsa v židli a stav jeho během období letní zimnice stával se horším; Kola Plant vyléčil jej hned. Jest to vskutku nejobdivuhodnější lék. Jestli trpíte, radíme vám zaslati svou adresu na Kola Importing Co., 1164 Broadway, New York, kteří, aby cenu léku dokázali zaslou velkou škůlku zdarma poštou každému odběrateli *Pokroku Západu*, jenž ho má zapotřebí. Vše co si přejí je, abyste vyléčení docílili, sdělili o tom svým sousedům. Nestojí vás to nic, měli byste to tudíž zkusiti. (c.)

Wabash železniční a paroplavební společnost.

Jízdné do všech částí Evropy i zpět v nejlevnějších cenách.

O dobu odjezdu lodí, dražty vystavované do Evropy, aneb jakékoliv jiné podrobnosti hláste se v úřadovně WABASH dráhy, 1415 Farnam ul. (Paxton Hotel Blk), aneb dopište na

GEO. N. CLAYTON,
70-tf) Omaha, Neb.

Čechové!

Jedete-li do staré vlasti, raďte sobě zapamatovati, že cestující a jich kufry hnojí po přístání parolodě dopravují se po železnici BEZPLATNĚ až do města Bremen. Chcete-li sobě uspořiti zbytečných vydání nesvětlujte po přístání lodě nikomu tikety a kufry, nýbrž posekejte s tím až dojedete do města Bremen a pak teprve odevzdejte své tikety a kufry jedině české firmě:

Kareš & Stotzký
V BREMEN,
29 - Bahnhofstrasse - 29

byste se svým kufry bezpečně do domova dopraviti mohli. 29-6m

... Horko a zdraví ...

Přílišné horko oslabuje soustavu a jest příčinou mnoha letních nemocí.

Pod chabými játrymi vyzoumíváme játra slabá, nečinná, jež úkolu svému správně nevyhovují. Horko vlivem svým přispívá k oslabení jater a povstaneu takto rozličné drohy neduhů jater. Jestli játra správně neppracují, vede to k neduhům žaludečným. Jasně i tudíž slabá, nastane špatně zažívací a povstane z toho nešťastivost a zácpa.

Když stav tento zanedbáme, přivodí se nešťastá krev. Všechny tyto nepořádky vyvolají mnohé obtíže, jako bezsenost, nechuť k jídlu, závrat, bolení hlavy a horečku.

Prostředek proti neduhům těmto jest velmi jednoduchým. Játra oslí, žaludek a krev se vyčistí užíváním

Dr. August Koenigs Hamburger Tropfen.

POTŘEBUJETE
OBLEKY?

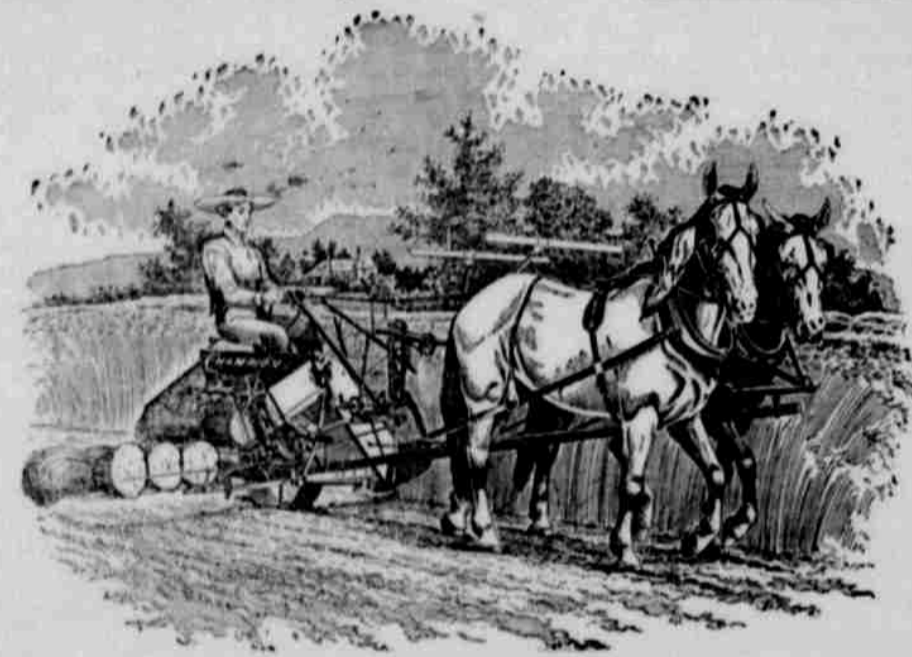
Nenaleznete výhodnějších koupí v oboru tom, jako

v Boston Storu, roh 16. a Douglas ul.

Mušské jarní svetrníky, jejich pravidelná cena jest \$19 a 25, vyprodány budou po	\$7.50 a 9.98
Mušské 45 vlněné obleky za	\$2.50
500 mušských kašmírových obleků rozličných vzorků po	\$2.50
Mušské 80 obleky po	\$1.98
3000 mušských celovlněných obleků, jež mají cenu až \$10, vyprodáno bude po	\$4.98
1000 obleků pro hochy ve stáří 4 až 14 roků po	98c
Celovlněné chvilovité obleky pro hochy ve stáří 4 až 14 roků	\$1.50
Nejpříjemnější obleky pro hochy, jež jsou lačné za 85, vyprodají se za	\$2.50
Šest rozličných druhů celovlněných mušských obleků, pěkně zhotovených, po	\$3.98
Mušské 85 obleky po	\$7.50
Obleky pro mladíky od 14 do 19 roků po	\$2.50, 3.50, 4.50 a 5.98
Neuvěřit. výběr obleků pro hochy po	98c., \$1.50, \$1.99, \$2.50 a \$3.50

Boston Store
roh 16. a Douglas ul., Omaha, Neb.

The "New Champion" vázač. Nejuvovější vynález.

Nového druhu hnač zařízení vynálezce a ecentrické vázačí kolo zvyšuje sílu stroje a zlehčuje tah. Prohlédněte sobě dojeta New Champion vázač a New Champion žací stroj, než koupíte jiný. Jednotěle ualeznete vřáde.

L. A. Devine, THE WARDER, BUSHNELL & GLESSNER CO,
hlavní jednatel, 1414m
COUNCIL BLUFFS, IOWA. Chicago, Ill. Továrna ve Springfield, O.

FRANK E. BLISS prodávavě.
JOS. BLISS prod. ovel a gen. mng.
J. H. BLISS prodávavě dob. vepř.
Kto rýkoliv z nich pracuje v zájmu svých zákazníků.

Joseph Bliss, český * lékárník
komisionář se živým dobytkem.

číslo 316 Exchange Bldg.
SOUTH OMAHA - NEB.

Vše možná péče věnuje se všem zácykům i zasílatelům. Přizev Vase jest uctivě žákem.

Tržní ceny na požádání.

Nezapomelte 2, 316 Exchange Bldg. So. Omaha.

Navštívte Omahu? <<<

Jestli ano, neopomelte zastaviti se uprostřed Prahy u starého známého

J. Ondráčka,
1332 jižní 13. ul.

On má pro vás vždy nejlepší Omahský lágr, importované kořalky a vína všeho druhu, jakož i dobré doutníky. Moje importovaná granská jest jedině toho druhu ve městě. Zastavte se u mně a přesvědčte se. 121

ANT. MAŠINDA,
..... jediný

český * lékárník
v Praze, Saunders Co., Neb.,

má na skladě všechny byliny, kořinky, všelijaké thě, kapky, olejčky, št'avičky, prášky, mastě, náplastě (flastry) vodičky, pílučky, zkrátka vše, co do lékárny patří. Připravuje též rozličné mazání pro lidské neduhy, léčebniny pro domácí zvířata, a větším dílem treffi vždy na to pravě. Léku Severových a jiných t. zv. patentních má též hojný výběr, jakož i harvy, štětce, olej na barvení i na stroje, zkrátka vše, co v lékárně mívají. Zvláště velkou zá-sobu má všech věcí, z kterých se recepty připravují, ať jsou již z Čech aneb od doktorů zdejších. Dlouholetý cvik dal mu mnohou zkušenost, a ta přišla a přijde mnohým krajanům vhod. — Zvláště starostlivost věnuje receptům. 26-

Pánům úředníkům spolků.
Účetní (obchodní) knihy, jako Ledgers, Journals, denní knihy a jiné, od 75c. nahoru u Pokroku Západu.